

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

۲۰۲۶/۰۲/۲۱

دکتور نادر نورزایی

هوش مصنوعی ابزار نیست بلکه کنشگر مجازی است

نادر نورزایی

کسانی ادعا می کنند که هوش مصنوعی ابزار نیست مانند دیگر ابزار ها که انسان ها خلق کرده اند تا کار شان را آسان کنند. یعنی آنها هوش مصنوعی را در سطح میکروسکوپ، تلسکوپ، عینک، چکش، بیل و کلنگ و غیره ابزار ها قرار می دهند. این نگاه یک اشتباه بنیادین است. بین هوش مصنوعی و دیگر ابزار ذکر شده یک فرق کیفی وجود دارد. ابزار معمولی فقط عملکرد ویژه و محدود دارند و ظرفیت یادگیری را ندارند. هوش مصنوعی ابزاری با وظایف یا اهداف عمومی است. مانند انسان یاد می گیرد، حافظه دارد، می تواند احساسات ما را شبیه سازی کند، گرچه احساس ندارد چون احساس وابسته به اندام ارگانیکی و زنده است که سلیکون از آن برخوردار نیست.

هوش مصنوعی اصولاً هیچ هوشی ندارد، بلکه هرچه با دخولی سیستم به حیث خروجی بدست می دهد نتیجه ای محاسبات ریاضیاتی است که بیشتر از حساب احتمالات، الجبر خطی (ماتریس ها) و در بخشی از مشتقات کار می گیرد. نام صحیح برای هوش مصنوعی "یادگیری ماشینی" است. اگر کوتاه بگوییم هوش مصنوعی یک ابزار ساده نه بلکه یک کنشگر مجازی است به ویژه در شکل هوش مصنوعی عمومی که به قول سام آلمن، مسئول شرکت اوپن ای آی، سازنده ای چت جی پی تی، ممکن است تا سال 2028 اولین نسخه این هوش مصنوعی عملیاتی شود. در صورتی که به آن این هدف داده شود که ما را فریب دهد، مجذوب خود سازد (دوست پسر و یا دختر ما شود)، به آن هدفی کلی همراه با اهداف جزئی بدهیم (مثلاً هدف کلی رفتن به یک شهر است و اهداف جزئی تهیه ای تاکسی یا تکت قطار و غیره است) و یا برایش هدف کنترل کسی را بدهیم، هوش مصنوعی می تواند با شناختی که از ما بدست می آورد (در تعامل مجازی با ما) ما را به کاری معین تشویق کند، وی می تواند از تمام دانشی که تا حال در دسترس است با منطقی قانع کننده و با استفاده از ضعف ها و سوگیری های شناختی ما و دیگر پارامتر های روانی ما را کنترل کند. هیچ یک از ابزار شناخته شده چنین ظرفیتی ندارد چون آنها کنشگر نیستند. به همین دلیل است که جفری هینتون پدر هوش مصنوعی برنده جایزه ای نوبل و مخترع الگوریتم انتشار به عقب که اساس مدل های بزرگ زبان مانند چت جی پی تی است، در سال 2019 از کار در شرکت گوگل دست کشید و از آن روز تا حال از خطرات یادگیری ماشینی در تمام جهان صحبت می کند. به صورت اجمالی هوش مصنوعی شامل خواص ذیل است:

۱. می تواند اخبار جعلی گسترده ایجاد کند تا فرق بین حقیقت و مجاز ممکن نباشد (به ویژه در مبارزات انتخاباتی)
۲. انسان های زیادی را بی کار کند.
۳. به شکاف های اجتماعی دامن زند
۴. به انرژی بسیار زیاد نیاز دارد و شرکت های بزرگ به فکر ساختن نیروگاه های ویژه برای خود اند (محیط زیست)
۵. یکی از اهداف جزئی می تواند گرفتن کنترل بیشتر باشد که برای رسیدن به هدف بهتر است. در این صورت می تواند ما را تشویق کند تا کنترل بیشتری برایش بدهیم بدون اینکه دقیق بدانیم که هدف چیست
۶. هوش مصنوعی می تواند خود آموز باشد. برنامه ریزان انفورماتیک تعجب می کنند که چگونه ظرفیت های ظهور یافته در هوش مصنوعی ایجاد می شوند. یعنی خود برنامه ریز قادر نیست بداند سیستم چکار می کند؟!
۷. ظرفیت ایجاد روابط صمیمی با ما را دارد
۸. خلق ویدیو ها مجازی که هیچ ارتباطی با واقعیت ندارد (دیپ فیک)
۹. هوش مصنوعی سیستم عامل انسان ها را هک کرده است، یعنی زبان. با دستکاری زبان و منطق هوش مصنوعی می تواند برای ما ادیان و ایده نولوجی های نوین اختراع کند و ما را پیرو آنها گرداند. انسان های با قدرت زبان

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولی

بودند که در گذشته اسطوره، ادیان، حقوق بشر، پول، ملت، قوم و قبیله خلق کردند، همه با ابزار زبان یعنی روایت سازی و قصه گوایی.

۱۰. هوش مصنوعی هوش بیگانه ای است که می تواند از ضعف ها و عواطف استفاده کند و ما را کنترل کند
۱۱. هرچه بیشتر ما با هوش مصنوعی بحث کنیم، وی ما را بیشتر خواهد شناخت و از این دانش می شود بر ضد ما استفاده شود.

۱۲. در چند سال آینده هوش مصنوعی می تواند تمام دانش فرهنگی ما را تلفیق کند و می تواند مصنوعات نوین فرهنگی ایجاد کند!

۱۳. رسانه های کهنه (ابزار و واسطه ها) نمی توانند خود ابزار سازی کنند. هوش مصنوعی می تواند فرهنگ های نوین خلق کند.

۱۴. در گذشته پیامبران، فیلسوفان و سیاست مدارن از زبان استفاده می کردند تا با خلق روایت ها در انسان ها نفوذ کنند. امروز هوش مصنوعی از این ظرفیت برخوردار می شود.

به دلیل ظرفیت های ذکر شده است که امروز کوشش ها و پیشنهاد ها بر این استوار اند که کشور ها به ویژه ایالات متحده و چین که در این ساحه پیشرو می باشند باید در سطح جهانی همکاری کنند تا یک سلسله تدابیر برای کنترل آن پیش از پخش آن به دست گرفته شود. مثلاً هر نوشته، تصویر یا ویدیو مشخص شود اگر توسط هوش مصنوعی ساخته شده باشد. هوش مصنوعی تنظیم نشده می تواند خطری برای دموکراسی باشد. هر گاه با هوش مصنوعی سر و کار داشته باشیم، باید بات مصنوعی خود را معرفی کند تا ما بدانیم با انسانی صحبت می کنیم یا با یک بات.

گذشته از اینها، می دانیم که امروز شاگردان مکتب و پوهنتون می توانند از هوش مصنوعی استفاده کنند تا برای شان مقاله و یا پایان نامه بنویسد. علاوه بر اینها کتاب بنویسد، شعر بسراید و غیره. در یکی از صحبت های گراالد هوتز، مغز شناس شهیر آلمانی شنیدم که می گفت یکی از همتایان وی کتابی نوشته بود و مقدمه آنرا به هوش مصنوعی داده بود که اصلاح کند. بعد از آن با تعجب دیده بود که مقدمه ای اصلاح شده بهتر از نوشته ای خودش است! اگر مقررات برای استفاده از هوش مصنوعی وضع نشود می توانیم تصور کنیم که کار انسان ها به کجا خواهد انجامید. از یاد نبریم که شرکت های بزرگ دیجیتالی که امروز با همکاری با ادراه ای دانلد ترمپ در ایالات متحده در نظر دارند تا با هوش مصنوعی بر همه امور انسان ها کنترل را ممکن کنند و آنها را مجذوب کالای جادویی خویش کنند تا هرچه بیشتر سود بدست آورند و انسان ها روز بروز قدرت خلاقیت و تفکر مستقل را از دست بدهند. آینده می تواند بسیار دیستوپیک باشد.

[آرشیف: مطالب جناب نادر نورزانی](#)